

"INGEN MAND STÅR OVER LOVEN,
OG INGEN MAND STÅR UNDER DEN."

DANMARKS**DEMOKRATERNES UNGDOMS**

MINISTERANSVARSUDSPIL

DDU DANMARKS DEMOKRATERNES UNGDOM

DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOMS

MINISTERANSVARSUDSPIL

August 2026

UDARBEJDET AF:
OSCAR INGVARDTSEN

KONTAKT: KONTAKTDDU@GMAIL.COM
OPSÆTNING: DDU'S GRAFISKE DEPARTEMENT

"INGEN MAND STÅR OVER LOVEN, OG INGEN MAND STÅR UNDER DEN."

SÅDAN SAGDE DEN IKONISKE AMERIKANSKE PRÆSIDENT, THEODORE ROOSEVELT, DER VED DETTE UDSAGN MARKEREDE RETSSTATENS POSITION SOM EN AF DE VIGTIGSTE SØJLER I ET FRIT OG DEMOKRATISK SAMFUND. BORGERNES TILLID TIL STATENS INSTITUTIONER HVILER PÅ EN FORVENTNING OM, AT LOVEN ANVENDES ENS FOR ALLE, UANSET POLITISK MAGT, OFFENTLIG POSITION ELLER PERSONLIG POPULARITET.

DETTE PRINCIP GÆLDER IKKE MINDST FOR MINISTRE. TVÆRTIMOD BØR DER STILLES SÆRLIGT HØJE KRAV TIL DE PERSONER, SOM ER BETROET ANSVARET FOR STATENS ØVERSTE LEDELSE. MINISTRE HAR MULIGHED FOR AT TRÆFFE BESLUTNINGER, DER KAN FÅ VIDTRÆKKENDE KONSEKVENSER FOR ENKELTPERSONER, VIRKSOMHEDER OG HELE SAMFUNDET. DERFOR MÅ DER OGSÅ EKSISTERE TROVÆRDIGE MEKANISMER, DER KAN DRAGE MINISTRE TIL ANSVAR, SÅFREMT DE OVERTRÆDER LOVEN.

DANMARK HAR I DAG EN RIGSRET, SOM ER SAT I VERDEN FOR AT BEHANDLE SAGER OM MINISTERANSVAR, JÆVNFØR GRUNDLOVENS §59. RIGSRETTEN HAR GENERELT VIST SIG I STAND TIL AT LØFTE DENNE OPGAVE PÅ ET HØJT JURIDISK NIVEAU, IDET RIGSRETTEN JO UDGØRE AF LIGEDELE HØJESTERETSDOMMERE OG FOLKETINGS UDPEGEDE LÆGDOMMERE, DER SOM TOMMELFINGERREGEL STEMMER DET SAMME SOM HØJESTERETSDOMMERNE I DOMSPROCESSEN. DERFOR OPNÅS DER I RIGSRETTEN HYPPIGT STORE FLERTAL FOR DEN AFSAGTE DOM.

PROBLEMET ER EFTER DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOMS OPFATTELSE IKKE RIGSRETTEN SOM INSTITUTION.

PROBLEMET ER PROCESSEN FREM MOD EN EVENTUEL RIGSRETSSAG.
I DAG ER DET NEMLIG POLITISKE AKTØRER, SOM I PRAKSIS AFGØR, OM EN SAG OVERHOVEDET SKAL UNDERSØGES NÆRMERE, OM DER SKAL FORETAGES EN JURIDISK VURDERING AF EN KOMMISSIONSRAPPORT, OG OM EN MINISTER I SIDSTE ENDE SKAL STILLES FOR RIGSRETTEN.

DETTE RISIKERER AT GØRE RETLIGE SPØRGSMÅL AFHÆNGIGE AF POLITISKE FLERTAL.

ALLE SKAL VÆRE LIGE FOR LOVEN

I DE SENESTE ÅRTIER HAR FLERE SAGER GIVET ANLEDNING TIL DEBAT OM MINISTERANSVAR OG RIGSRET.

I NOGLE TILFÆLDE ER DER BLEVET NEDSAT KOMMISSIONER, FORETAGET JURIDISKE VURDERINGER OG REJST RIGSRETSSAGER.

I ANDRE TILFÆLDE ER PROCESSEN STANSET, INDEN DER OVERHOVEDET BLEV FORETAGET EN TILSVARENDE FAGLIG VURDERING.

DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOM HAR IKKE TIL HENSIGT AT INDRETTE SYSTEMET EFTER ENKELTPERSONER ELLER KONKRETE POLITISKE KONFLIKTER. TVÆRTIMOD MENER VI, AT REGLERNE SKAL UDFORMES, SÅ DE GÆLDER ENS FOR ALLE REGERINGER – UANSET PARTIFARVE, POPULARITET ELLER PARLAMENTARISK GRUNDLAG.

ET RETSSAMFUND MÅ IKKE INDRETTES EFTER, HVEM DER HAR MAGTEN I DAG, MEN EFTER HVILKE PRINCIPPER DER SKAL GÆLDE FOR DEM, DER HAR MAGTEN I MORGEN.

NÅR POLITISKE FLERTAL KAN AFGØRE, OM EN SAG SKAL UNDERGIVES EN REEL JURIDISK VURDERING, RISIKERER MAN, AT BORGERNES TILLID TIL SYSTEMETS UPARTISKHED SVÆKKES.

AF DENNE GRUND MENER DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOM, AT DER ER BEHOV FOR ET UAFHÆNGIGT FORFATNINGSRÅD.

ET UAFHÆNGIGT FORFATNINGSRÅD

DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOM MENER, AT VURDERINGER AF MULIGE BRUD PÅ MINISTERANSVARLIGHEDSLOVEN I VIDEST MULIGT OMFANG BØR FORETAGES AF JURISTER FREM FOR POLITIKERE.
DERFOR ØNSKER VI OPRETTELSEN AF ET DANSK FORFATNINGSRÅD.
FORFATNINGSRÅDET SKAL BESTÅ AF ERFARNE JURISTER MED SÆRLIG EKSPERTISE INDEN FOR FORFATNINGSRET OG MINISTERANSVAR.

MEDLEMMERNE SKAL UDPEGES AF DET ALLEREDE I DAG EKSISTERENDE DOMMERUDNÆVNELSESRÅD.

RÅDET SKAL ORGANISERES SOM EN SELVSTÆNDIG MYNDIGHED MED FUNKTIONEL UAFHÆNGIGHED FRA DEN TIL ENHVER TID SIDDENDE REGERING.

AF OVENSTÅENDE ÅRSAGER FORESLÅR DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOM KONKRET FØLGENDE:

- DER OPRETTES ET PERMANENT FORFATNINGSRÅD BESTÅENDE AF LANDSETSFØRENDE JURISTER.

- FORFATNINGSRÅDET SKAL HAVE KOMPETENCE UNDERSØGELSESKOMMISSIONER VED MISTANKE OM ALVORLIGE BRUD PÅ MINISTERANSVARLIGHEDSLOVEN.

- FORFATNINGSRÅDET SKAL FORETAGE DEN ENDELIGE JURIDISKE VURDERING AF KOMMISSIONSRAPPORTER (ALTSÅ I PRAKSIS AFLEDE OM DER ER GRUNDLAG FOR AT REJSE TILTALE MOD EN MINISTER PÅ BAGGRUND AF EN KOMMISSIONSRAPPORT)

- FORFATNINGSRÅDET SKAL, EFTER OVENSKREVNE JURDISKE VURDERING AF EN EVENTUEL KOMMISSIONSRAPPORT, KUNNE FREMSÆTTE EN FORMEL ANBEFALING TIL FOLKETINGET OM EN EVENTUEL RIGSRETSTILTALE, SOM FOLKETING FORVENTES AT EFTERLEVE, EFTER SAMME PRINCIP, SOM NÅR DER OPHÆVES PARLAMENTARISK IMMUNITET FOR ET FOLKETINGETSMEDLEM (EFTER GRUNDLOVENS §57).

I DAG ER DET SOM UDGANGSPUNKT ET POLITISK SPØRGSMÅL, OM DER SKAL FORETAGES EN NÆRMERE JURIDISK VURDERING AF EN SAG.
DERVED RISIKERER MAN, AT POLITISKE HENSYN FÅR INDFLYDELSE PÅ, HVILKE SAGER DER BLIVER UNDERSØGT TIL BUNDS.
VED AT PLACERE DENNE OPGAVE HOS ET UAFHÆNGIGT FORFATNINGSRÅD SIKRES DET, AT SAGER BEDØMMES EFTER ENSARTEDE FAGLIGE KRITERIER.

HVORFOR IKKE BARE ÆNDRE GRUNDLOVEN?

EN OFTE FREMSAT INDVENDING MOD DENNE MODEL ER, AT FORFATNINGSRÅDET BURDE HAVE KOMPETENCE TIL SELVSTÆNDIGT AT REJSE SAGER VED RIGSRETTEN.

DETTE VILLE IMIDLERTID KRÆVE EN ÆNDRING AF GRUNDLOVENS §16, SOM FASTSLÅR, AT DET ER FOLKETINGET ELLER REGERINGEN, DER KAN REJSE TILTALE VED RIGSRETTEN.

DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOM ANSER IKKE EN ÆNDRING AF GRUNDLOVEN FOR DEN RIGTIGE LØSNING.
IDEELT SET SKULLE FORFATNINGSRÅDET UAFHÆNGIGT KUNNE REJSE SAGER VED RIGSRETTEN, MEN GRUNDET GRUNDLOVENS §16, ER DET ENTYDIGT KUN FOLKETINGET OG KONGEN - I PRAKSIS REGERINGEN - DER KAN REJSE SAGER VED RIGSRETTEN, I HENHOLD TIL LOVEN. HVIS MAN SKULLE ÆNDRE DETTE, VILLE MAN SKULLE ÆNDRE GRUNDLOVEN, HVILKET I PRAKSIS ER TÆT PÅ UMULIGT.

DET VILLE KRÆVE EN FOLKEAFSTEMNING OG TUNGE FLERTAL PÅ BEGGE SIDER AF ET NYVALG. DERTIL ANSER DANMARKDEMOKRATERNES UNGDOM, AT DER I FORBINDELSE MED AT ÅBNE GRUNDLOVEN ER EN OVENHÆNGENDE FARE FOR, AT EN EVENTUEL ÆNDRING VIL FALDE I FORKERTE HÆNDER.

I 2024 FORESLOG SF, ENHEDSLISTEN, ALTERNATIVET OG DET RADIKALE VENSTRE EKSEMPELVIS AT SKRIVE SÅKALDTE GRØNNE RETTIGHEDER IND I GRUNDLOVEN. DETTE ER ET KLASSISK EKSEMPEL PÅ, HVORDAN VENSTREFLØJEN FORSØGER AT GENNEMTVINGE MÆRKESAGER OG POPULISTISKE PAROLER IND I FORFATNINGEN.

DERFOR VIL LØSNINGEN I FORHOLD TIL GRUNDLOVENS §16 VÆRE, AT FOLKETINGET I LIGHED MED IMMUNITETSSAGER, ALTSÅ NÅR ET MEDLEM AF FOLKETINGET FÅR OPHÆVET SIN PARLAMENTARISKE IMMUNITET, BLOT ANSER EN RIGSRETS ANBEFALING FRA FORFATNINGSRÅDET SOM EN FORMALITET, DER SKAL VEDTAGES UDEN STØRRE DISKUSSION.

I TEORIEN INDEBÆRER DETTE EN RISIKO FOR, AT MINISTRE GÅR FRI, MEN I PRAKSIS VIL DET VÆRE NÆSTEN UMULIGT FOR FOLKETINGETS PARTIER IKKE AT STEMME FOR EN RIGSRETSSAG, HVIS ET FORFATNINGSRÅD MED LANDETS BEDSTE JURISTER HAR LAVET EN GRUNDIG OG FAGLIG VURDERING, DER STÆRKT TALER FOR EN RIGSRETSTILTALE.

AFRUNDING

DANMARKSDEMOKRATERNES UNGDOM MENER ALTSÅ, AT RETSSAMFUNDET STYRKES, NÅR JURAEN FÅR FORRANG FREM FOR PARTIPOLITISKE HENSYN.
INGEN MINISTER SKAL KUNNE UNDGÅ EN FAGLIG JURIDISK VURDERING PÅ GRUND AF POLITISKE ALLIANCER.

SAMTIDIG SKAL INGEN MINISTER RISIKERE RETLIG FORFØLGELSE UDELUKKENDE SOM FØLGE AF POLITISKE MAGTSKIFTER.

MED ET UAFHÆNGIGT FORFATNINGSRÅD KAN DANMARK TAGE ET VIGTIGT SKRIDT MOD ET MERE KONSEKVENT, RETFÆRDIGT OG TILLIDSVÆKKENDE SYSTEM FOR MINISTERANSVAR, ENDDA UDEN AT ÆNDRE I DEN GRUNDLOV, DER HAR STÅET SOM DET GRUNDLÆGGENDE JURIDISKE FUNDERMENT I DET DANSKE SAMFUND SIDEN 1849.

FOLKETINGET BEVARER DEN FORMELLE KOMPETENCE, MEN DEN FAGLIGE VURDERING FLYTTES OVER TIL ET ORGAN, DER ER BEDRE EGNET TIL OPGAVEN.
LOVEN SKAL GÆLDE ENS FOR ALLE. OGSÅ FOR DEM, DER SIDDER I REGERINGEN.